

Frankrig og Tydskland. Jeg har netop til det Hefte af nationaløkonomisk Tidsskrift, som om faa Dage vil udkomme, udarbejdet en Undersøgelse af disse Forhold og der søgt at paavise, hvorledes Udviklingsgangen i saa Henseende har været i de forskjellige Lande, og hvorledes den i dette Dieblit er her i Landet. Jeg skal med Hensyn til alle Enkeltigheder tillade mig at henvide dertil og blot tillade mig her at fremdrage et Par Hovedtræk, som jeg tror tilstrækkelig ville godtgjøre Rigtigheden af, hvad jeg her har sagt. Be- trakter man Udsørselen af vore Agerbrugs- produkter, viser det sig i den senere Tid, navnlig i Løbet af de sidste 10 Aar, en af- gjort Tilbagegang. Overtstudsudsørselen af vore Kornvarer er i afgjort Tilbagegang, og Forholdet stiller sig saaledes, at, medens vi i Aarene 1864—67 havde en gennemsnitlig Overtstudsudsørsel af Korn af omtrent 2,900,000 Td., og medens Overtstudsudsørselen i 1867—72 i Gennemsnit beløb sig til 2,750,000 Td., altsaa omtrent $2\frac{3}{4}$ Million, gif den i Femaaret 1872—77 ned til om- trent 1,680,000 Td., og i det sidste Femaar 1877—82 gif den ned til 1,300,000 Td. Nu veed jeg meget vel, at man vil gjøre den Indvending gjældende, at dette kun er et Udtryk for hele den for- andrede Retning, vor Landbrugsproduktion har taget, at man i den senere Tid istedetfor at lægge Vægt paa Udsørselen af Korn har lagt Vægt paa Kvægavl og Meieriprodukter, og at man igennem Udsørselen af disse Pro- duktioners Frembringelse har søgt at naae et bedre Resultat end ved Udsørselen af, om jeg kan bruge det Udtryk, Raastoffer, Korn. Men her gjælder det ogsaa, at, naar vi nøiere betragte Udsørselsforholdene i de senere Aar, da viser der sig ogsaa paa disse Omraader en Nedgang. Ganste vist findes der i Be- gyndelsen af Halvfjerdsjerne og i Midten af Halvfjerdsjerne en meget betydelig Opgang paa disse Omraader, en meget betydelig For- øgelse af vor Overtstudsudsørsel af Kreaturer og Fedevarer og hvad dertil hører, men det er ganste vist, at den betydelige Nedgang i Overtstudsudsørselen af Korn, som jeg nys nævnte fra Femaaret 1867—72 og til Fem- aaret 1872—77, hænger nøie sammen med den Opgang, der har fundet Sted i Udsørselen af Kreaturer og Fedevarer; men forfølge vi Udviklingen videre fra Midten af Halvfjerds- jerne og ned til Nutiden, finde vi paa dette Omraade en Tilbagegang, som i Korshed kan angives derved, at medens Værdien af vor Overtstudsudsørsel af levende Kreaturer og Fedevarer i Gennemsnit for de fire Aar 1874—77 naaede til over $72\frac{1}{2}$ Million Kroner, naaede Gennemsnittet for de næste

fire Aar 1878—81 kun knap til $64\frac{1}{2}$ Million, det er en Nedgang af over 15 pCt. Desforman mener, at det mulig hidrører fra det forandrede Prisforhold, skal jeg gjøre op- mærksom paa, at, naar man forfølger de enkelte Gjenstande, viser der sig en Nedgang i Udsørselen af Smør fra omtrent 107,000 Td. til 83,000 Td. og en Nedgang i Ud- sørselen af Dyr, Røer og Kalve fra omtrent 82,000 til 74,000; Overtstudsudsørselen af Kjød og Pølser forandler sig til en Overtstuds- indsørsel, og Overtstudsudsørselen af Fjæs og Skinker gaar ned til lidt over Halvdelen af, hvad den var i det foregaaende Femaar. Det er nu ganste naturligt, at hele denne Udvikling ganste simpelt hidrører fra Befolk- ningens stadige Tilvæxt. Det er en Selv- følge, at den vogende Befolkning bruger mere Brød, Smør, Kjød, fort sagt, mere af alle de forskjellige Produkter, her er Tale om, saaledes at der neppe kan blive ved at være en Stigning i Udsørselen af disse Produkter, men derimod med Nødvendighed maa komme en Nedgang, og naar denne Nedgang hidtil ikke har været større, saa er det, fordi den kontrabalanceres af den betydelige Forøgelse af vort Landbrugs Areal, som har fundet Sted i den senere Tid. Der er i Løbet af de sidste 15 Aar blevet indtaget omtrent 50 Kvadratmil til Dyrkning her i Landet, og det er en Selvfølge, at dette har i høi Grad bidraget til at danne en Modvægt mod de nedgaaende Bevægelser i Udsørselen, der ellers vilde blive en nødvendig Følge af Befolkningens Tilvæxt. Jeg behøver blot at minde om, at den danske Befolkning i Aaret 1860 var paa det Rærmeste 1,600,000, og at den i Dieblittet ganste sikkert er over 2,000,000, saa at man kan sige sig selv, at en saadan Tilvæxt af Befolkningen med en Fjerdedel maa gjøre det umuligt vedblivende at have den samme Udsørsel af Landbrugs- produkter for det samme givne Areal. Efter- haanden maa der finde en Nedgang Sted, og for mig staar det som temmelig utvivl- somt, at det vil gaa med Danmark, som man kan forfølge Udviklingen baade i Frankrig, og Tydskland, at ved dette Aarhundredes Slutning vil Danmark ikke længere høre til de kornudførende Lande. Fra dette Stand- punkt er det, jeg finder det saa særdeles magtpaaliggende at udvikle vore andre Pro- duktioner, at udvikle vor Industri, vor Handel og Skibsfart, fordi det for en stor Del i Fremtiden mere vil blive disse Erhvervs- kilder, der kunne give os Midler til at betale den altid nødvendige Tilførsel fra Udlandet af mange Produkter, som ikke findes her i Landet, og som ikke kunne undværes. Derfor er det, at det for mig staar som overordentlig